

[Hartvig Frisch.]

der er lige saa ønskelig for Arbejderne som for alle andre, giver sig under det privatkapitalistiske System Udtryk i stigende Profit, og jo flere Storvirksomheder, jo flere Storkapitalister vil der blive. Saa længe vi ikke gaar over til en socialistisk Økonomi, vil der — det maa de ærede Medlemmer Hr. Aksel Larsen og Hr. A. C. D. Petersen være klar over — for hver Opgang i Erhvervslivet blive Opgang i Millionærernes Antal, men ganske vist ogsaa en meget klækkelig Opgang i deres Skatter, hvilket er en anden og mere demokratisk Historie, som begge de ærede Medlemmer fortier — det vil sige, det ærede Medlem Hr. A. C. D. Petersen bruger unægtelig begge Dele paa een Gang.

Det er i det hele taget en Lyst for en Socialdemokrat at høre, hvorledes der for Tiden rases mod det privatkapitalistiske System og Millionærerne, for øvrigt ogsaa fra visse Millionærer selv. I Bladet „Nationalsocialisten“ ser jeg store Lensgrever gearde sig paa ganske samme Maade over for Millionærerne som det ærede Medlem Hr. Aksel Larsen, deriblandt en, hvis skattepligtige Indtægt sidste Aar var 170 000 Kr. Jeg har ikke megen Tillid til Agitationen mod det, der kaldes Systemet, naar den kommer fra en saadan Kant. Paa mit Partis Vegne kan jeg erklære, at vi er parate til ethvert lovligt Skridt til Ændring af Besiddelsesforholdene i alle store Virksomheder og til at gøre enhver Lønning i dette Land alene afhængig af Dygtighed og Arbejde.

Maaske vil adskillige Medlemmer over for disse Betragtninger i deres stille Sind tænke paa Prisstigningerne, som baade her i Rigsdagen og rundt om paa Møder har spillet en saa stor Rolle i Debatten. Det er rigtigt, at der i 1937 har fundet en Prisstigning Sted, og den er der jo ogsaa taget Hensyn til gennem Lovgivningen og ved Overenskomsterne, men det er en stor Overdrivelse at tale om Dyrtid. Tager man 1929 som Udgangspunkt for Leveomkostningsniveauet i Danmark, Sverige og England og sætter Tallet til 100, viser det sig, at dette Tal i de tre Lande i 1932 er faldet til: Danmark 89, Sverige 92 og England 88. Paa det Tidspunkt var Sverige altsaa et dyrere Land end Danmark. Efter Kronefaldet i 1933 steg Leveomkostningerne i Danmark over Sveriges, saa at Tallene for 1934 er: Danmark 96, Sverige 91 og England 86. Medens Prisstigningen derefter er fortsat jævnt i alle tre Lande, bevarer Danmark det Forspring, som skyldes Deva-

lueringen. Leveomkostningstallet for September 1937, beregnet efter samme Udgangspunkt, er: Danmark 105, Sverige 97, England 94. Dette sidste Tal har for Danmarks Vedkommende ogsaa holdt i Januar 1938, saaledes at Leveomkostningsstigningen fra 1929 er 5 pCt.

I Anledning af al den megen Agitation paa Dyrtiden har jeg i de forløbne Maaneder fulgt meget nøje med det nyoprettede Priskontrolraad og dets Offentliggørelser, og jeg vil gerne hertil knytte nogle Betragtninger. Af de 400—500 Anmeldelser, som vides hidtil at være indgaaet til Priskontrolraadet, er der indtil nu registreret og offentliggjort i Statstidende 128. Der ligger sikkert en betydelig Værdi, baade direkte og indirekte, i, at Prisaftalerne saaledes drages frem i Lyset, og allerede gennem den Side af Raadets Virksomhed er der ført fuldt Bevis for Lovens Nødvendighed, det viser nemlig Omfanget af de anmeldte Prisaftaler. Nu er det jo ingenlunde saaledes, at enhver registreret Prisaftale dermed er godkendt. Ifølge Lovens § 9 skal Raadet jo netop søge urimelige Indskrænkninger i den frie Erhvervsudøvelse bragt til Ophør, men den Side af Raadets Virksomhed vil Offentligheden ikke kunne følge paa Grund af Lovens § 5, der paalægger Tavshedspligt. Man kan derfor kun udtale sig om de for Offentligheden fremkomne Eksempler. Det er jo en kendt Sag, som jeg allerede har fremdraget ved første Behandling i Finansloven, at Raadet straks ved Starten fik en Trustdannelse i Cykelbranchen bragt til Ophør. Jeg ser ogsaa af Bladene, at Raadet i Februar 1938 er skredet ind mod den saakaldte Autogummiordning, der omfatter Importører, Forhandlere og Fabrikanter af Automobilgummi. Raadets Krav om, at Forholdet skulde bringes til Ophør, er i Medfør af Lovens § 11 indbragt for Vestre Landsret, hvor ærede Medlemmer nu vil kunne følge Sagen. Jeg tør vel have Lov ogsaa at henvise til de mange og hurtige Nedsættelser af Priserne for Kul og Koks og sætte dette i en vis Forbindelse med de Undersøgelser, som Raadet ifølge Dagspressen vides at have anstillet. Derimod vil jeg ikke mene, at man skal være indstillet paa, at Priskontrolraadet kan indvirke paa selve Prisniveauet her i Landet. Herom og om Aarsagen til de almindelige Prisstigninger har jeg allerede udtalt mig udførligt ved første Behandling af Finansloven. Det er i det hele taget ejendommeligt ved de Debatter, der nu føres mellem Partierne her paa Rigsdagen, at det er de svorne Liberalister, der bolttrer sig mest i Krav